

V TEJ ŠTEVILKI:

<i>Uvodnik</i>	<i>str. 2</i>
<i>Novice</i>	<i>str. 2</i>
<i>Etnoabecedaž</i>	<i>str. 4</i>
<i>Vrnimo jim življenje, , veselje!</i>	<i>str. 6</i>
<i>Opis kraja Sušica</i>	<i>str. 10</i>
<i>Pismene vaje pri računstvu</i>	<i>Str. 14</i>

Uvodnik

Evo, pred nami je že tretja številka etnološkega časopisa v tem šolskem letu. Kratko smo predstavili naše delo v zadnji tretjini naših srečanj. Muzeji, razstave, delo na terenu, raziskovalna naloga ...

Najbolj se me je dotaknilo naše srečanje z drugimi kulturami in s človekom, ki organizira pomoč otrokom v afriških deželah, med drugim tudi v Angoli – Deželi obljub. Nafta, nafta, nafta – na drugi strani pa ljudje, ki lahko v povprečju porabijo manj kot dolar na dan ...

Ogromno vaših vrstnikov ne obiskuje šol, ker jih preprosto ni dovolj, pa tudi denarja za šolnino ni! Ljudem, kot je naš novi znanec Jože, tudi profesor, uspe s sodelavci zbrati dobrine, s katerimi v teh oddaljenih krajih postavijo šole. Pot do izobrazbe je edino svetlo vodilo v tej Deželi obljub!

Želim vam lepe počitnice, naberite si novih moči – spopadati se bo treba z ocenami, z odstotki, ki morajo preseči število petdeset, nabrati si boste morali veliko znanja za vsak dan in za nadaljevanje šolanja. Ne pozabite na tiste, ki so okrog vas, uživajte v naravi, kdaj pa kdaj pomislite tudi na tiste, ki so “daleč od oči”, pa vendar so!

Zlata Kastelic, prof.

novice

Obisk kina

V mesecu februarju, točneje 28. 2. 2008, smo etnologi obiskali kinopredstavo v Ljubljani.

Ogledali smo si film Asterix na olimpijskih igrah.

Pridružili so se nam še številni mali sorodniki in sorodnice, tako da nas je bilo kar za tri avtobuse.

Med predstavo smo jedli kokice, po predstavi pa je sledil McDonalds.

Nepozabno!!!

Obleka ženske še ne naredi lepe ... lahko pa je v njej lepša

Raziskovalno nalogo z naslovom Obleka po meri človeka smo predstavili 23. 5. 2008 v Sežani na srečanju mladih raziskovalcev iz vse Slovenije.

Nalogo ni potrebno samo napisati, ampak tudi dobro predstaviti. To so odlično opravile Polona Škoda, Vesna Germ in Natalija Hrovat iz 9. c razreda. Dobili smo posebno priznanje.

novice

Festival pirhov – naše 2. mesto

V mesecu marcu smo barvali pirhe. Razstavili smo jih, najzanimivejših deset pa je romalo na Festival pirhov na Biotehniški center v Naklo. Komisija je izbrala najlepše, na drugo mesto pa se je uvrstil pirh Špele Hočevar.

Špelin pirh je predstavljal Jezusovo trpljenje.

Ivankin sejem

Sodelovali sta Natalija Hrovat in Polona Škoda. Predstavljali sta izbirni predmet etnologija, ki poteka na OŠ Stična četrto leto. Barvali sta pirhe in prikazali velikonočne jedi, ki smo jih pripravili v šoli.

Sejem je bil zanimiv, ker je bilo predstavljeno različno pecivo, lončarski in čebelarški izdelki, pletene košare.

Velikonočne dobrote

V šoli smo pred veliko nočjo postavili razstavo z naslovom Sama lepota in sama skrivnost.

Predstavili smo velikonočni jerbas, številne izvezene prtičke, s katerimi gospodinje pokrijejo pletene košare z žegnom.

Dodali smo tudi pirhe, ki smo jih pobarvali pri pouku etnologije. Motive smo si izbrali sami. Nastajale so prave male umetnine.

ETNOABECEDAŽ

V sredo, 16.4.2008, smo etnologinje in etnologi 8. razredov obiskali etnografski muzej v Ljubljani.

»Človeka kot del narave in kot kulturno bitje na svojstvene načine označujejo predmeti, kakršne je izdeloval in uporabljal, da bi preživel oziroma, da bi bolje živel ...«

Na stalni razstavi v etnografskem muzeju so nam kustodinje Slovenskega etnografskega muzeja pripovedovale zgodbo njihovih zgodb. Predstavljale so nam bogastvo namenov, za kakršne so naši prednamci predmete izdelovali, jih uporabljali in kako so se skozi prostor in čas razlikovale in spreminjale njihove oblike, ki jih pogojuje univerzalna težnja po preživetju v naravnem okolju.

Ogledali smo si:

predmete življenja in predmete poželenja (predstavljeni so predmeti, ki veljajo za tipično slovenske v stavbarstvu, noši, plesu, govoru),

vodo in zemljo (razstavljeni so predmeti za nabiranje, lov, ribolov, pridelovanje in predelovanje hrane, obrtna orodja, obrtni izdelki, obrti, kot so lončarstvo, pletarstvo, kovaštvo, urarstvo, čevljarstvo ...),

potrebno in nepotrebno (razkrivali smo potroš-

njo predmetov, namenjenih oblačenju in bivanju; predstavljeni so predmeti v zvezi z domom, povezani z ogrevanjem in razsvetljavo, pripravo hrane, shranjevanjem stvari, spanjem, vzdrževanjem čistote in varovanjem doma; ogledali smo si oblačila od njihove zaščitne vloge do statusnega simbolnega pomena oblačil, pomena za videz),

družbeno in duhovno (predmeti pripovedujejo o ljudski likovni umetnosti – poslikane panjske končnice, slike na steklu, o šegah – božično-novoletnih, velikonočnih, pustnih, o ljudski glasbi, o ljudski religioznosti in o drugih sestavinah odnosa do sveta),

odsev daljnih svetov (Avstralija, Oceanija, Azija, Amerika, Afrika) je del razstave, ki ponuja strnjen pogled na predmete iz zunajevropskih muzejskih zbirk; pričajo o stikih Slovencev z izvenevropskimi kulturami, npr. F. Baraga, A. Codelli, A. Lavrin ...),

etnoAbecedaŽ pa je labirint s predmeti in pojmi od A do Ž. Je prostor za odkrivanje, raziskovanje in igro, namenjen najmlajšim, mladim in manj mladim obiskovalcem.

Omeniti moramo še »talna okna« v naravo – to so

talne vitrine z raznovrstnimi sestavinami narave, objete s kulturo nabiranja hrane, lova, zaščite pred mrazom, prošnji k Bogu, veselja ...

Vrnimo jim življenje, veselje!

9. maja smo pri izbirnem predmetu etnologija gostili mag. Jožeta Andolška, profesorja teologije na Zvezni gimnaziji in Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu, kjer poučuje že 26 let.

Doma je iz Boštanja pri Sevnici. Srečanje s salezijansko skupnostjo v domači župniji mu je zarisalo življenjsko in poklicno pot.

Dotaknila se ga je tudi Afrika:

»Trpljenje, ki sem ga doživel z mladimi prostovoljci v Afriki, se me je dotaknilo v notranjosti. Svojo izkušnjo posredujem drugim predvsem zato, da bi mi, ki imamo vsega dovolj, postali občutljivi za ljudi, ki so lačni, bolni, brez strehe, zato, ker imamo mi vsega preveč ...

Pri tem mi ne gre predvsem za trenutno prizadetost, ampak za trajno notranjo povezanost z revnimi, z ljudmi, ki so na robu družbe – tu, kjer živim – prav tako tudi v Afriki.«

Pri etnologiji spoznavamo tudi druge kulture, njihov način življenja, srečanje z vsakdanjostjo. Film smo si ogledali tako pri etnologiji v 7. in v 8. razredu pa tudi devetošolci.

Več kot vse drugo pa povedo naslednje misli:

Tam je grozno. Mi imamo preveč hrane, tam pa še vode nimajo dovolj. Delajo pa ves čas.

(Dejan, 7.d)

Ti otroci so velike sirote, ene največjih. Jedo kar z rokami, največkrat samo riž.

(Domen, 7.d)

Videla sem, da ljudje nimajo osnovnih človekovih vrednot – zdravja, družine ...

Tina, 7.d

Zavedel sem se, da ne smem metati stran hrane; otrokom v Afriki je treba pomagati!!!

Timotej, 7.c

Gospod Jože je naredil name globok vtis; s svojim delom pomaga desetinam ljudi, ki so odrinjeni na rob ...

Žiga, 7.c

Lepo je, da tem otrokom
pomagamo.
Jurij, 7. c

Jože jim pomaga; vrača jim
življenje, veselje ...
Boštjan (7.c)

Otrokom v Etiopiji je treba
pomagati: da bi znali brati in
pisati, da ne bi rabili deliti vode z
drugimi otroki, da bi imeli varne
domove, elektriko. Staršem bi
morali omogočiti zaposlitev, da
bi zaslužili za svojo družino.
Rasim, 7. d

Najbolj me je prizadelo to, da
v bistvu živijo na smetišču.
(Matjaž, 7.c)

Zdaj moram tudi jaz dati
nekaj stvari za njih.
(Metka, 7.d)

Tudi jaz bi rada pomagala
tem otrokom.
Špela, 7.c

Takoj bi šla pogledat te otro-
ke, pomagala bi jim, da ne bi
umirali, da bi živeli tako kot
mi.
Katarina, 7.c

Spreletel me je srh, ko sem videl,
da nekateri nimajo oblek in hodi-
jo bosi po pekočih tleh ...nimajo
hrane niti vode. Živali se ne
morejo pasti, ker enostavno ni
nobene hrane.
Tadej, 7.d

Otroci so tudi v sirotišnicah,
saj so mnogim umrli starši.
Tudi mi moramo dati kaj tem
revnim otrokom.

Tjaša, 7.d

Imam občutek, da na našem
planetu veliko ljudi trpi, a še
vedno upajo, da bo bolje.

(Timi, 7.c)

Potrebujejo zdravila.
Jernej, 7.d

Pretreslo me je to, da podga-
ne otrokom odgriznejo prste.

Grozno!!!

Lara, 7.c

Otroci in odrasli nimajo
dovolj hrane. Morali bi jim
pomagati.

(Davorin, 7.d)

Vesel sem, da so tam Sloven-
ci, ki te otroke učijo brati in
pisati.

V Etiopiji so ljudje zelo rev-
ni. Po otrocih lezejo muhe,
vse morajo narediti ročno.
Nimajo čiste vode. Film je
globok, ti seže v srce. Ljudje,
zlasti otroci umirajo.

(Jože, 7.d)

Zavedla sem se, kako so ubo-
gi. Srečna sem, da ne živim v
takih razmerah. Darovala
bom denar.

Jana, 7.d

Iz dnevnika mag. Jožeta Andolška, človeka dobre volje in velikih dejanj:

»Angola e muito linda! Angola je lepa dežela. S temi besedami smo se čudili lepotam narave, ki jo je Bog ustvaril za ljudi tega vročega kontinenta. Smo v zahodno afriški državi Angoli. Kljub državljanski vojni, ki se je končala leta 2002, jim vojna ni vzela volje do življenja.

Spoznali smo, da tu prebivajo ljudje, polni upanja. Otroci so nas s svojo iskrenostjo, z ljubeznijo in zaupanjem očarali. V vrtcu so nam prilezli v naročje ali pa previdno poiskali roko, ki je niso več izpustili. Pri pouku smo z njimi risali z barvicami, ki so jim jih darovali njihovi vrstniki na naših šolah, učili smo jih matematiko, skozi pesem angleščino.

izbruhnili kolera. Zaradi neznosnih higienskih razmer je od februarja do danes umrlo že več kot tisoč petsto ljudi, skoraj štirideset tisoč jih je okuženih. Epidemija lahko zajame več milijonov ljudi ...

Njihova revščina ostane našim očem prikrita. Ne vidimo njihovega obličja ne njihovega smrtnega boja. Ko sem ob umrlem otroku tolažil njegovo mamo, me je spreletelo: jaz, ki imam vsega dovolj, si upam tolažiti njo, ki ne ve, kateri njen otrok bo umrl naslednji ...

Afriško sonce se je ob zatonu še poigravalo z barvami in jih razkošno v pramenih razprostiralo

po atlantskem oceanu. Kljub toluko odprtim vprašanjem, smo v srcu občutili hvaležnost, da smo jim smeli podariti to, kar je v nas najbolj plemenitega.«

V Luandi, ki bi lahko sprejela le devetsto tisoč ljudi, je pet milijonov ljudi. Ob robu mesta, na smetišču, je

Film je bil zelo zanimiv in poučen. Iz tega sem se naučil, da nismo zadovoljni s tem, kar imamo – oni pa nimajo čisto ničesar.
(Nejc, 7.c)

Videli smo, da rabijo hrano, obleke, svinčnike, barvice ... pa veliko veliko vode. (Tadej, 7.d)

Otroci morajo iskati hrano po smeteh. Rad bi pomagal vsem, a to ni mogoče.
(Marko, 7.c)

Opis kraja Sušica

Lega

Pri cerkvi je odcep ceste v bližnje Kompolje.

Sušica je lepa gručasta vas med sadnim drevjem.

Dolino obdajajo:

Od Muljave je oddaljena dva kilometra, od Krke pet, od Ivančne Gorice šest in od Grosuplja sedemnajst kilometrov. Nadmorska višina 305 do 307 metrov. Na Z je pobočje gozdnatega Brezovca (380 m). Na V od Muljave teče potok Višnjica, ki jo tu imenujemo Breg.

Sredi doline stoji cerkev sv. Štefana, mimo katere pelje stranska cesta z Muljave v vas.

- Na Z nizki gozdnati Mačkovec (340m),
- Na J Trebež,
- Na V Šiški hrib (350m) pod katerim je zaselek Štorovje.

Šiška dolina se proti jugu nadaljuje kot suha dolina Draga, ki je zarasla z gozdom, medtem ko se Višnjica niže prebija skozi ožjo sotesko mimo Brezja proti Krški Vasi. Preden potok zapusti dolino, je domačija Žagar z žago, včasih je bil tam tudi mlin.

V dolini ob Višnjici so travniki, ki jih ob nalivih poplavlja narasli potok.

Prebivalci

Sušica ima okoli 100 prebivalcev. Vaščani hodijo na delo v Ivančno Gorico (trgovina, IMP, Akrapovič) na Grosuplje, nekateri tudi v Ljubljano. Otroci hodijo v

vrtec na Muljavo in v Ivančno Gorico, tudi v šolo hodijo na Muljavo (od 1. do 5. razreda) in v Ivančno Gorico (od petega razreda dalje). Otroci iz Sušice in drugih okoliških vasi se v šolo na Muljavo vozijo s kombijem, prav tako tudi iz šole.

Gospodarstvo

V vasi sta dva samostojna podjetnika:

- Dostava kurilnega olja
- Monter ogrevalnih naprav

V popoldanskem času se nekateri ukvarjajo tudi s kmetijstvom. Pridelujejo krompir, žito, zlasti koruzo predvsem za krmo živine in lastno uporabo. Vzrejujejo tudi govedo za prodajo. Večina njiv in travnikov je pod vasjo in v bližini potoka Višnjice.

Javne zgradbe

Javna zgradba je cerkev sv. Štefana. Cerkev je pod spomeniškim varstvom. Za žegnanje se pri cerkvi

zbere veliko ljudi. Lastniki konj iz bližnje okolice pridejo s konji, kjer jih po maši blagoslovijo. V zadnjih letih so obnovili zvonik cerkve in ga prekrili z bakrom. Obnovljena je tudi celotna fasada cerkve. V vasi imamo tudi javno razsvetljavo.

Zgodovina

V bližnjem gozdu so odkrili predzgodovinske gomile, na mnogih njivah pa rimske grobove.

Julija 1942 so Italijani v vasi požgali tri hiše. V bližnjem gozdu za vasjo so ostanki rimske ceste.

V vasi je še nekaj starih hiš in drugih prostorov. Večina hiš je novih ali obnovljenih.

Pismene vaje pri računstvu

Etnologinje in etnologi 7. razredov smo obiskali Šolski muzej v Ljubljani.

Najprej smo si ogledali razvoj šolstva skozi čas in pripomočke, ki so jih nekoč uporabljali v šoli otroci in učitelji.

Zaupamo vam lahko, da je v kotu stala »šiba« - saj ne

Foto: šolski muzej v PŠ Muljava

veste, kaj je to!!! Sploh pa ne, kdaj so uporabljali ta pripomoček! Danes seveda ni več v rabi, so pa »v modi« sodobnejše oblike – **recimo** – borba za točke, odstotke ... Zmanjka pa časa za pogovor, človeška tenkočutnost je pozabljena vrlina.

No, zdaj pa nekaj vaj z naše učne ure:

Koliko dni skupaj imata sušec in mali traven?

Koliko dni skupaj imata svečan in rožnik v prestopnem letu?

Neki kmet si 15. listopada od soseda izposodi 3 vole. Vrniti jih ima zadnjega dne tega meseca. Koliko dni jih rabi?

Tvoja mati so 36 let stari, oče pa so za 8 let starejši: koliko so oče stari?

Neki kmet ima 38 ovac, pa jih še dokupi 35; koliko jih ima zdaj?

Avstrijsko-ogerski državi vlada naš presvetli cesar Franc Jožef 57 let. V katerem letu svoje starosti je nastopil vladarstvo, ako jih ima zdaj 75 let?

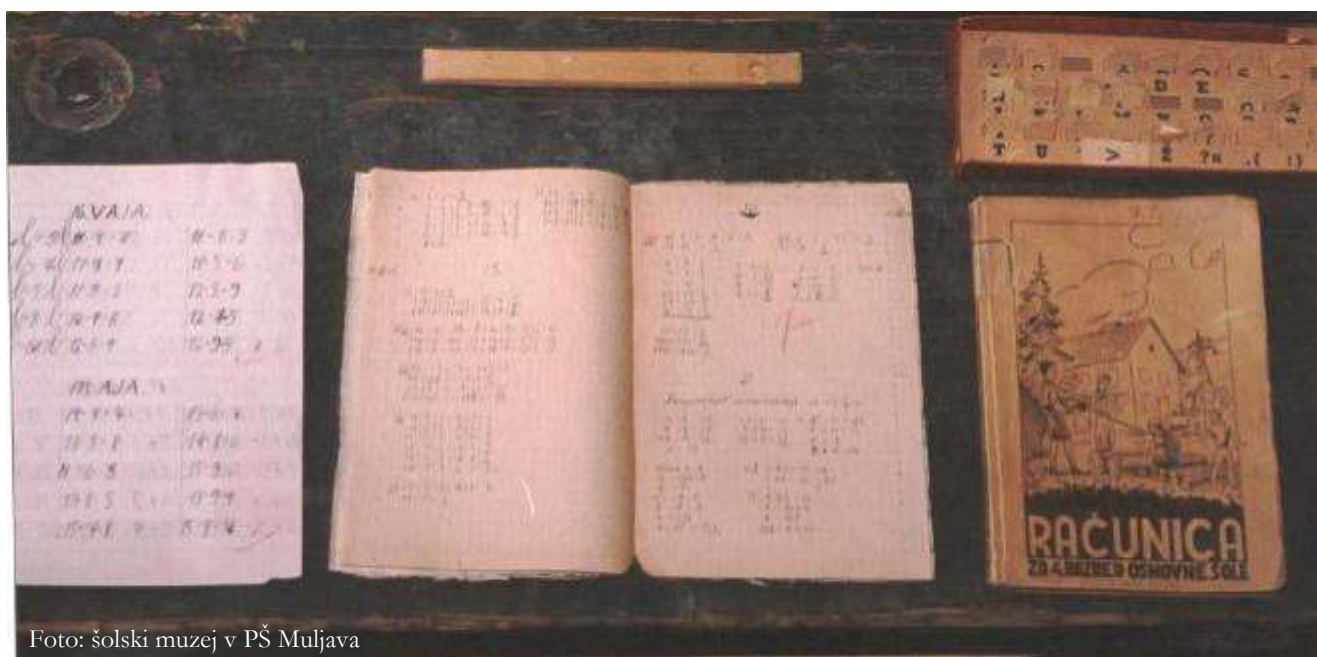
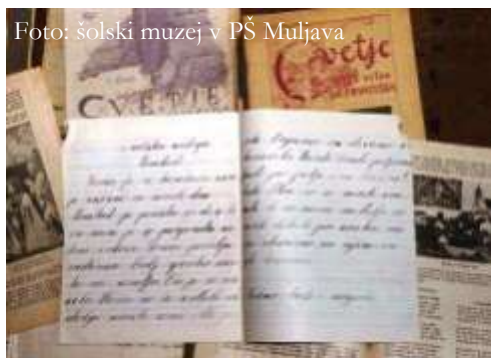

Foto: šolski muzej v PŠ Muljava

NAPOVEDNIK ZA NASLEDNJE ŠOLSKO LETO

Foto: šolski muzej v PŠ Muljava

- Vsak mesec bomo postavili tematsko **razstavo**, npr. *Spet v šolo*, *Darovanje jeseni ...*
 - *raziskali bomo začetke zdravstva v našem šolskem okolišu,*
- poiskali bomo **babice** (*tiste tete, ki pomagajo otrokom na svet*), jih predstavili v našem časopisu, obudili spomine na tiste, ki so peš hodile od vasi do vasi in pomagale mamam rojevati,
 - *zanimal nas bo dr. Fedran, zdravnik, ki je zaznamoval naše kraje,*
- nadaljevali bomo s popisom **kozolcev** v našem šolskem okolišu, podatke bomo pripravili za izid knjige,
- v jeseni bomo pripravili **celodnevni raziskovalni tabor** v Višnji Gori, kjer bomo iskali skritega višnjanskega polža,
 - *v sliki in besedi bomo predstavili zanimivosti naših krajev,*
- obiskali bomo nekatere **muzeje** v Ljubljani, v Novem mestu, Pleterje, Kostanjevico.

